
TEHILLIM 114: WHY DO THE MOUNTAINS DANCE?

R' Yair Lichtman

MAY 10, 2023
CONGREGATION KINS
פרשת בהר-בחקתי תשפ"ג

(1) TEHILLIM 113

- (1) When Israel came forth out of Egypt, the house of Jacob from a people of strange language;
- (2) Judah became His sanctuary, Israel His dominion.
- (3) The sea saw it, and fled; the Jordan turned backward.
- (4) The mountains skipped like rams, the hills like young sheep.
- (5) What ails you, O sea, that you flee? You Jordan, that you turn backward?
- (6) You mountains, that you skip like rams, you hills, like young sheep?
- (7) Tremble, you earth, at the presence of Hashem, at the presence of the God of Jacob,
- (8) Who turned the rock into a pool of water, the flint into a fountain of waters.

- (א) בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לְעִז.
- (ב) הִיטָה יְהוּדָה לְקֹדֶשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְשֻׁלוֹתָיו.
- (ג) הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס הַיַּרְדֵּן יָסַב לְאַחֹר.
- (ד) הַהַרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבָנֵי צֹאן.
- (ה) מַה לָּךְ הַיָּם כִּי תִנוּס הַיַּרְדֵּן תִּסָּב לְאַחֹר.
- (ו) הַהַרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבָנֵי צֹאן.
- (ז) מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוֹלֵי אֶרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב.
- (ח) הַהֶפְכִי הַצּוּר אָגַם מַיִם סֶלְמִישׁ לְמַעַיְנֵוֹ מַיִם.

COMMENTARY

(2) MIDRASH TEHILLIM 114

בצאת ישראל ממצרים. זהו שאמר הכתוב שמח מצרים בצאתם [כי נפל פחדם עליהם] (תהלים קה לח), אמר ר' ברכיה משל לבעל בשר שהיה רוכב על החמור, זה אומר מתי ארד מן החמור, וזה אומר מתי ירד זה מעלי, הגיע זמן שירד, ואיני יודע מי שמח ביותר, כיון שראה דוד היאך היו שמחים בצאתם ממצרים, התחיל מקלס על יציאת מצרים, ואומר בצאת ישראל ממצרים.

“When Israel went forth from Egypt.” This is related to what the verse says, “Egypt rejoiced in their leaving [for their dread had fallen upon them]” (Tehillim 105:38). Rabbi Berachya said: this is a parable for a fat man who was riding on a donkey. This one says, “when will I get off the donkey!” and this one says, “when will this get off of me!” The time came for him to get down, and I don’t know which one was happier! When David saw how happy the Egyptians were when the Israelites left Egypt, he began to praise the Exodus, and wrote “When Israel went forth from Egypt.”

(3) RAV HIRSCH, TEHILLIM 114:1

The thought of Verse 1 is: “Our fathers had passed the supreme test, that is, they were able to go forth from מצרים as ישראל, they left לעוז as עם יעקב. Even though they had dwelt in a state that worshipped only the power of nature and men, they had lost nothing of their own concept of God which taught them to render homage to His dominion alone... According to a statement in the Midrash, the House of Jacob was “even as a child, encompassed by its mother’s womb” so that what had to be done was “to lift out גוי מקרב גוי...”

(4) TARGUM, TEHILLIM 114:1

When Israel came out of Egypt, the house of Jacob from barbarian peoples

בְּמִפְקֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַמֵי בְּרִבְרָאִי.

(5) MALBIM TEHILLIM 114:1

בית יעקב – ההמונים יצאו מעם לועז כי היו מעורבים עמהם, וישראל הגדולים כמו שבט לוי והזקנים לא היו מעורבים עמהם ויצאו רק מארץ מצרים.

The House of Jacob – the masses left “a foreign nation,” for they had been mixed up with them. The great ones of Israel, like the tribe of Levi and the elders, were not interspersed among them, and only left “the land of Egypt.”

(6) RASHI TEHILLIM 114:3

הירדן יסב לאחור – שכל מימי בראשית נבקעו.

The Jordan turned backward – because all the water of Creation split.

(7) PESACHIM 118A

וכי מאחר דאיכא הלל הגדול, אנו מאי טעמא אמרינן האי? משום שיש בו חמשה דברים הללו: יציאת מצרים, קריעת ים סוף, ומתן תורה, ותחיית המתים, וקבלו של משיח. יציאת מצרים, דכתיב: “בצאת ישראל ממצרים.” וקריעת ים סוף, דכתיב: “הים ראה ויניס.” מתן תורה, דכתיב: “ההרים רקדו כאילים...”

And since there is the great *hallel*, what is the reason that one also recites this *hallel*? The reason is because the regular *hallel* contains these five matters: The remembrance of the **exodus from Egypt, the splitting of the Red Sea, the giving of the Torah, the resurrection of the dead, and the pangs of the Messiah.** The exodus from Egypt, as it is written: “When Israel came forth out of Egypt, the house of Jacob from a people of strange language” (Psalms 114:1). **And the splitting of the Red Sea, as it is written: “The sea saw it and fled; the Jordan turned backward”** (Psalms 114:3). **The giving of the Torah, as it is written: “The mountains skipped like rams”** (Psalms 114:4)...

(8) DEVARIM 8:11-17

(יא) השמר לך פן תשכח את י"י אלהיך לבלתי שמר מצותיו ומשפטי וחקותיו אשר אנכי מצוה היום. (יב) פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת. (יג) ובקרה וצאנה ירבינו וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה. (יד) ורם לבבך ושכחת את י"י אלהיך המוציאך מארץ מצרים מבית עבדים. (טו) המוליכה במדבר הגדל והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים המוציא לך מים מצור החלמיש. (טז) המאכלה מן במדבר אשר לא ידעו אבותיה למען ענתה ולמען נסתה להיטבה באחריתה. (יז) ואמרת בלבבך פחי ועצם ידי עשה לי את הסיל הזה.

(11) Beware lest you forget Hashem your God, in not keeping his commandments, and his ordinances, and his statutes, which I command you this day, (12) lest, when you have eaten and are full, and have built goodly houses, and lived therein, (13) and when your herds and your flocks multiply, and your silver and your gold is multiplied, and all that you have is multiplied, (14) that your heart becomes proud, and you forget Hashem your God, who brought you forth out of the land of Egypt, out of the house of bondage, (15) who led you through the great and terrible wilderness, with fiery serpents and scorpions, and thirsty ground where there was no water; who brought you forth water out of the rock of flint; (16) who fed you in

the wilderness with manna, which your fathers didn't know; that He might humble you, and that He might test you, to do you good at your latter end. (17) Lest you say in your heart, "My power and the might of my hand has gotten me this wealth."

(9) MEIR WEISS, HA-MIKRA K'DEMUTO PP. 185-186, 188

מצאנו, שתופעות הטבע באו כתגובה למאורע ההיסטורי-מיטאהיסטורי... כל תופעות האלה מציינות שינוי מקום בצורות שונות, שהצד השווה שבהן היא המהירות, הפתאומיות, כלומר: דוממים אלה הנזכרים במזמור הואיל והם תקלות בדרכו של האדם, שינוי מקומם במהירות ובפתאומיות, כדי שמציאותם במקומם הקבוע לא תשמש הפרעה ומכשול בהתגשמות התכנית שבמאורע שאירע "בצאת ישראל מצרים..."

משעה בראשית הם שותפיו של הקדוש-ברוך-הוא במעשה האחרית. העולם הפיסי עושה את שלו כדי שיתגשם בו העולם המיטאפיסי: העולם של "ממלכת כהנים וגוי קדוש"

We find that the natural occurrences came as a response to a historical-metahistorical event... All of these occurrences reflect a change of place in different ways, which have in common speed and suddenness. Meaning, these inanimate things mentioned in our chapter, since they are obstacles on the path of man, changed their place quickly and suddenly, so that their fixed placed would not be an impediment or obstacle to the actualization of the plan which began "when Israel departed Egypt..."

The work of Creation are partners with Hashem in the work of "Conclusion." The physical world does what it does in order to actualize a metaphysical world: the world of "a kingdom of priests and a holy nation."

(10) RAV HIRSCH, TEHILLIM 114:8

Should this not perhaps also proclaim to the earth that, in view of this work of God, begun with Israel's entry into the history of nations, the hearts of men which had hitherto been solid and closed like rocks, will eventually open to receive the Divine truths, and that the Divine spark dormant within the stony human heart will be caused to awaken and unfold?

INTERTEXTUAL PARALLELS

(11) SHEMOT 19:1-6

(א) בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינַי. (ב) וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְּבַר סִינַי וַיִּתְּנוּ בַּמִּדְבָּר וַיִּסַּח שָׁם יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הַהָר. (ג) וַיִּמְשָׁה עֲלֶיהָ אֵל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו י"י מִן הַהָר לֵאמֹר פֹּה תֵאמַר לְבֵית יִעֲקֹב וַתִּגִּיד לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. (ד) אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְמִצְרַיִם וְאֲשָׂא אֶתְכֶם עַל כַּנְּפֵי נְשָׁרִים וְאָבֵא אֶתְכֶם אֵלַי. (ה) וְעַתָּה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְשִׁמְרַתֶּם אֵת בְּרִיתִי וְהִייתֶם לִי סֻגְלָה מִכָּל הָעַמִּים כִּי לִי כָּל הָאֶרֶץ. (ו) וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי מְמַלְכֵת כְּהִנָּם וְגוֹי קְדוֹשׁ אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

(1) In the third month of the Children of Israel's going forth from the land of Egypt, on that day, they came to the Wilderness of Sinai. (2) They traveled from Rephidim and came to the Wilderness of Sinai and

camped in the wilderness; Israel camped there in front of the mountain. (3) And Moshe went up to God, and Hashem called out to him from the mountain, saying, "So you should say to the house of Yaakov and speak to the Children of Israel, (4) 'You have seen what I did to Egypt, and how I bore you on wings of eagles and brought you to Me. (5) And now, if you will surely listen to My voice and keep My covenant, you shall be for Me a treasured possession from among all the peoples, for all the earth is Mine. (6) And you shall be for Me a kingdom of priests and a holy nation.' These are the words that you should speak to the Children of Israel."

(12) YESHAYAHU 41:17-18

(ז) הַעֲנִיִּים וְהָאֲבִיּוֹנִים מִבְּקָשִׁים מִים וְאֵין לִשְׁוֹנָם בְּצִמָּא נַשְׁתָּה אֲנִי י"י אֶעֱנֶם אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֹא אֶעְזֹבָם. (ח) אֶפְתַּח עַל שְׁפִיִּים נְהָרוֹת וּבְתוֹךְ בְּקָעוֹת מַעֲיֵנוֹת אֲשִׁים מִדְּבַר לֶאֱגֹם מִים וְאֶרְץ צִיָּה לְמוֹצְאֵי מַיִם.

(17) The poor and needy seek water and there is none, and their tongue fails for thirst. I Hashem will answer them; I the God of Israel will not forsake them. (18) I will open rivers on the high hills and fountains in the midst of the valleys. I will make the wilderness a pool of water, and the dry land springs of water.

(13) YESHAYAHU 55:10-12

(י) כִּי כַּאֲשֶׁר יֵרֵד הַגֶּשֶׁם וְהַשֶּׁלֶג מִן הַשָּׁמַיִם וְשָׁמָּה לֹא יָשׁוּב כִּי אִם הִרְנָה אֶת הָאֶרֶץ וְהוֹלִידָהּ וְהִצְמִיחָהּ וְנָתַן זֶרַע לַזֶּרַע וְלֶחֶם לְאֹכֵל. (יא) כִּן יִהְיֶה דְבַרִּי אֲשֶׁר יֵצֵא מִפִּי לֹא יָשׁוּב אֵלַי רִיקָם כִּי אִם עֲשֶׂה אֶת אֲשֶׁר חִפְצָתִי וְהִצְלִיחַ אֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיו. (יב) כִּי בְשִׁמְחָה תֵצֵאוּ וּבְשִׁלוֹם תִּזְכְּלוּן הַהָרִים וְהַגְּבָעוֹת יִפְצְחוּ לְפָנֵיכֶם רִנָּה וְכָל עֵצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחָאוּ כָּף.

(10) For as the rain comes down and the snow from heaven, and does not return there except to water the earth and make it bring forth and bud, and give seed to the sower and bread to the eater. (11) so shall My word be that goes forth out of My mouth. It shall not return to Me void, but it shall accomplish that which I please, and make the thing where I sent it prosper. (12) For you shall go out with joy, and be led forth with peace. The mountains and the hills shall break forth before you into singing, and all the trees of the field shall clap their hands.

(14) TEHILLIM 29:5-8

(ה) קוֹל י"י שֹׁבֵר אֲרָזִים וְיִשְׁבֵּר י"י אֶת אֲרָזֵי הַלְּבָנוֹן. (ו) וַיִּרְקֵדֵם כְּמוֹ עֵגֶל לְבָנוֹן וְשָׁרִיז כְּמוֹ בֶן רְאֵמִים. (ז) קוֹל י"י חֹצֵב לִקְבוֹת אֵשׁ. (ח) קוֹל י"י יַחֲלִיל מִדְּבַר יַחֲלִיל י"י מִדְּבַר קִדְשׁ.

(5) The voice of Hashem breaks the cedars; yes, Hashem breaks in pieces the cedars of Lebanon. (6) He made them skip like a calf, Lebanon and Sirion like a young wild-ox. (7) The voice of Hashem hews out flames of fire. (8) The voice of Hashem shakes the wilderness; Hashem shakes the wilderness of Kadesh.